ΜΕΓΑΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Πρῶτα ἐκλογαὶ ἢ δημοψήφισμα;

Τὸ Δημοψήφισμα! - τονίζουν οἱ ΑΘΑΝ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΣ ΔΙΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ καὶ ΤΑΣΗΣ ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ. Πρόταξις τῶν ἐκλογῶν θὰ τὰς μετέτρεπεν εἰς «φανατικὸν δημοψήφισμα», μὲ ἀποτέλεσμα, τὴν «ἀναβίωσιν νεκρῶν κομμάτων»

Ὁμιλοῦν ἐπίσης οἱ ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΚΟΥ - ΚΩΝΣΤ. ΓΚΟΤΣΗΣ - ΤΕΛΗΣ ΦΩΤΗΛΑΣ - ΜΙΜΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ - Γ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ - ΑΝΑΣΤ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ - ΚΩΝΣΤ. ΛΕΩΝ

Ἡ ΣΗΜΕΡΙΝΗ διεξήγαγε τὸν Ἀπρίλιον 1945 μίαν μεγάλην ἔρευναν μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς πόλεώς μας ἐπὶ τοῦ φλέγοντος τότε ζητήματος τοῦ πολιτεύματος.

Τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἠξίου σχετικῶς (ἀπειλοῦν τελεσιγραφικῶς (ἀπειλοῦν συλλαλητήρια, λιτανείας, συλλαλητήρια, λιτανείας, ἀδιαλλαξίας καὶ τελικῶς ἀναρχοκρουσίας καὶ τελικῶς ἀναρχοκρουσίας καὶ ἀναρχοκρουσίας εἰς τοὺς δρόμους) τὴν ἄμεσον εἰς τοὺς δρόμους) τὴν ἄμεσον ἐξαγγελίαν τοῦ δημοψηφίσματος ἐξαγγελίαν τοῦ δημοψηφίσματος ἢ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β'. Ἐτάσσοντο ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τοῦ Λαοῦ. Ταυτόχρονα ὁ Ἀπόστ. Ἀλεξανδρῆς, ἀρχηγὸς τοῦ Μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος καὶ ὁ Σπ. Γαναστᾶς, τῶν Ἐθνικῶν Φιλελευθέρων.

Ἐπεδίωκαν ἀπὸ τὸν διευθυντὴ τῆς ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ἐρωτήσεις: Πρῶτα τὸ δημοψήφισμα καὶ αἱ ἐκλογαί; Τὸ δημοψήφισμα ἀργότερον ἢ ποτέ; Βασιλεία ἢ Δημοκρατία;

Ἐκ τῶν ἐρωτηθέντων δὲν ἀπήντησαν ὅλοι εἰς τὸ τελευταῖον ἐρώτημα. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἐρώτημα, τὸ καὶ σπουδαιότερον, ὑπῆρξαν ἀπαντήσεις ἐξόχως προβληματικαί. Παραθέτομεν τὰ κυριώτερα σημεῖα τῶν ἀπαντήσεων εἰς τὴν σειρὰν τῶν ὡς ἄνω συνεντεύξεων.

Ὡς πρὸς τὴν πρότασιν ἢ μὴ τοῦ δημοψηφίσματος ἀπήντησαν:

ΑΘ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, ἐκ τῶν ἡγετῶν τοῦ τοπικοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ πρῶτος βουλευτὴς Ἀχαΐας: «Προκρίνω νὰ γίνῃ πρῶτον τὸ δημοψήφισμα μετὰ ταῦτα ἐκλογαὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Σκοπὸς τοῦ δημοψηφίσματος εἶναι ἡ ἐλευθέρα καὶ ἀνεπηρέαστος ἐκδήλωσις τῆς προτιμήσεως τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν βασιλευομένην ἢ ἀβασίλευτον δημοκρατίαν, μακρὰν πάσης πολιτικῆς ἀναμίξεως. Ἐὰν ὅμως γίνουν κατὰ πρῶτον ἐκλογαί, ἡ ἐμπειρία μᾶς διδάσκει ὅτι θὰ χωρισθοῦν εἰς δύο οἱ συνδυασμοὶ ἐν Ἑλλάδι ὁπότε ὁ λαὸς δὲν θὰ ψηφίσῃ πρόσωπα ἢ ἰδέας πολιτικάς, ἀλλὰ οἱ μὲν βασιλόφρονες τοὺς ὑποψηφίους τῶν βασιλοφρόνων συνδυασμῶν, οἱ δὲ δημοκρατικοὶ τοὺς ὑποψηφίους τῶν δημοκρατικῶν συνδυασμῶν καὶ ἔτσι θὰ προκριθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος, ἐπὶ βλάβῃ τόσον τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν ὅσον καὶ τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος ὅπερ πολίτευμα θέλομεν τελείως ἀ-

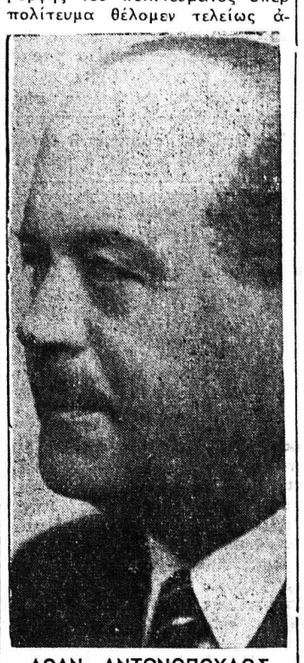

ΑΘΑΝ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

νεπηρέαστον ἀπὸ τὴν πολιτικὴν καὶ γνήσιον προϊὸν τῆς ἀμέσου καὶ ἀνεπηρεάστου θελήσεως τοῦ λαοῦ».

ΚΩΝ. ΓΚΟΤΣΗΣ, μέλος τῆς διοικ. ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος Φιλελευθέρων, κατ' ἐπανάληψιν Ὑπουργός: «Ὅλοι εὐχόμεθα νὰ γίνῃ τὸ δημοψήφισμα ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, διὰ νὰ εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ ἐκφράσῃ ὁ λαὸς γνησίως τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς προτιμήσεώς του ἀπαιτοῦνται ἀπόλυτος ἐλευθερία καὶ ψυχικὴ ἠρεμία. Οἱ ὅροι αὐτοὶ εἶναι ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις διὰ τὴν γνησιότητα τοῦ δημοψηφίσματος. Ὅταν, λοιπόν, λέγομεν ὅτι τὸ δημοψήφισμα πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ τὸ ταχύτερον, ἐννοοῦμεν συγχρόνως ὅτι πρέπει νὰ παρέχῃ κάθε ἐγγύησιν ὅτι θὰ ἐκφρασθῇ ἡ πραγματικὴ θέλησις τοῦ λαοῦ. Πότε θὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ ὅροι αὐτοὶ θὰ τὸ κρίνῃ ἡ Κυβέρνησις.

Σήμερον δὲν ὑπάρχουν. Τὸ ἀναγνωρίζομεν ὅλοι. Εἶναι πλείσται αἱ περιοχαὶ τῆς χώρας, ὅπου δὲν ἔχει ἐμπεδωθῇ ἡ τάξις. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐγκατεστάθησαν Κρατικὰ ὄργανα, συμβαίνει νὰ καταστρατηγοῦνται αἱ ἄνωθεν διαταγαὶ περὶ ἀμεροληψίας.

Σήμερον δὲν ὑπάρχει οὔτε ψυχικὴ ἠρεμία, οὔτε πλήρης ἐλευθερία. Εἰς τινας περιπτώσεις, ἔχει ἁπλῶς διαδεχθῆ τὴν ἐρυθρὰν τρομοκρατίαν ἡ λευκή».

Γ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, πρώην ὑπουργός: «Πρῶτον νὰ ἐνεργηθῇ τὸ δημοψήφισμα καὶ ἀκολούθως ἐκλογαὶ ἀναθεωρητικῆς Συνελεύσεως, πρὸς ἐπίλυσιν ὑπὸ ταύτης ἁπάντων τῶν συναφῶν ζητημάτων διὰ τὸ πολίτευμα, τὸ ὁποῖον θὰ προκληθῇ ὑπὸ τοῦ δημοψηφίσματος».

ΝΙΚ. ΔΙΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, πολιτευτὴς τοῦ ὑπὸ τὸν Παν. Καρελλόπουλον Ἐθνικοῦ Ἑνωτικοῦ Κόμματος: «Πρέπει νὰ διεξαχθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν συντομώ-

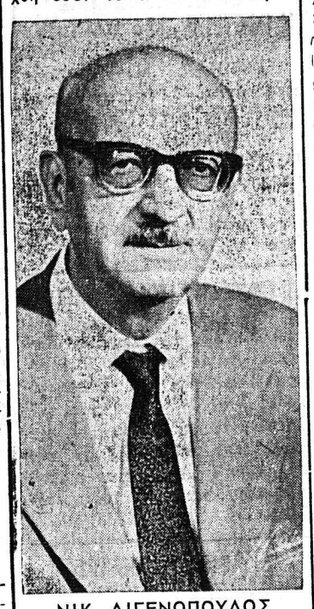

ΝΙΚ. ΔΙΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

τερον τὸ δημοψήφισμα, διὰ νὰ παύσῃ ἡ πολιτειακὴ διένεξις. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ὑπὸ τὸ μετὰ τὸ δημοψήφισμα ὁριστικὸν πολίτευμα νὰ διεξαχθῇ ὁ πολιτικὸς ἀγὼν ὁ ὁποῖος θὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῆς θέσεως ἑκάστου κόμματος εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου».

—Μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθοῦν ἐκλογαί;

«Ὄχι θὰ ἦσαν καὶ αὐταὶ ἓν εἶδος φανατικοῦ δημοψηφίσματος, ποὺ θ' ἀπέβαινεν εἰς βάρος τῶν νέων πολιτικῶν κατευθύνσεων αἱ ὁποῖαι ἐλπίζομεν νὰ υἱοθετηθοῦν ἀπὸ τὸν λαόν, ἀφοῦ θὰ ἔχῃ ρυθμισθῆ τὸ ζήτημα τοῦ πολιτείας κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον. Αἱ ἐκλογαὶ πρὶν ἀπὸ τὸ δημοψήφισμα θὰ ἦσαν εὐκαιρία διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν περισσότερον κόμματα νεκρά, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου καὶ ἐντεῦθεν τείνουν ν' ἀποβιώσουν...».

ΤΑΣΗΣ ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, πολιτευτής, μετέχων τοῦ «Ἐθνικοῦ συνασπισμοῦ»: «Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας ἀπεφασίσθη ὅπως ἐνεργηθῇ πρῶτον τὸ δημοψήφισμα καὶ κατόπιν αἱ ἐκλογαί τουθ' ὅπερ ἄλλως εἶναι καὶ τὸ λογικόν. Καὶ αὐτὴ ἄλλως τε ἡ ἄκρα ἀριστερὰ παράταξις ἔθεσε τὴν ὑπογραφήν της εἰς τὰς συμφωνίας ταύτας. Τῆς Κυβερνήσεως δὲ ἐκείνης τοῦ στρατηγοῦ Πλαστήρα, μετεῖχον κατὰ μέγα, μέρος, διὰ νὰ μὴ εἴπω κατὰ τὸ πλεῖστον, πρόσωπα ἀνήκοντα εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον σήμερον κόπτεται διὰ τὴν ἀνατροπὴν τῶν συμφωνηθέντων. Ἡ προβαλλόμενη δικαιολογία περὶ ἐλλείψεως ψυχικῆς ἠρεμίας εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰ πράγματα διότι ὁ λαὸς ἐν πληρεστάτῃ ψυχικῇ ἠρεμίᾳ καὶ μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν νοημοσύνην ἔχει διαγνώσει ποῖον εἶδος πολιτεύματος ἐξυπηρετεῖ πληρέστερον τὰ συμφέροντα τῆς ὁλότητος τοῦ ἔθνους ἀλλὰ καὶ τὰ ἀτομικά του ἀσφαλέστερον».

ΑΡΙΣΤ. ΦΩΤΗΛΑΣ, πρώην βουλευτής. Ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων μελῶν τοῦ δικηγορικοῦ κόσμου, νευρώδης ῥήτωρ καὶ δεξιοτέχνης χειριστὴς τοῦ καλάμου: «Ἡ ἐνέργεια τοῦ δημοψηφίσματος ἐπείγει ἐξαιρετικῶς. Πᾶς τις ἀντιλαμβάνεται, ὅτι εὑρισκόμεθα ὑπὸ μίαν ἀνωμαλίαν ἥτις μέχρι τῆς διενεργείας του, θὰ ἐπιτείνηται καὶ τῆς ὁποίας ὁ ἀντίκτυπος, ἐκδηλώνεται καὶ εἰς τὴν οἰκονομικήν μας ζωήν... Ἀποβαίνει λοιπὸν κυριώτατον μέλημα τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι χρειάζεται διὰ τὴν ταχίστην διεξαγωγὴν τοῦ δημοψηφίσματος, ἄνευ οἱασδήποτε ἀναβολῆς. Κατὰ τὸ διάστημα, ποὺ θ' ἀπαιτηθῇ διὰ τὴν τεχνικὴν προετοιμασίαν αὐτήν, πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι τὸ κράτος τοῦ νόμου θὰ ἔχῃ ἐπιβληθεῖ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπικράτειαν, ὥστε ν' ἀσφαλισθῇ ἡ διὰ τοῦ δημοψηφίσματος γνησία καὶ ἐλευθέρα ἐκδήλωσις τῆς θελήσεως τοῦ Λαοῦ. Διότι τὸ πολιτειακὸν δὲν εἶναι ζήτημα ἀντιλήψεων τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν. Εἶναι ζήτημα καθαρῶς τοῦ Λαοῦ, ὅστις ἀνεπηρέαστος θ' ἀποφασίσῃ περὶ αὐτοῦ».

— Τί νομίζετε, κ. Φωτήλα. Πρέπει νὰ προηγηθῇ τὸ δημοψήφισμα ἢ αἱ ἐκλογαί; «Ἐπαναλαμβάνω, ὅτι πρέπει νὰ ἐσπευσθῇ ἡ προεκλογικὴ τεχνικὴ ἑτοιμασία. Τό τί πρέπει νὰ προηγηθῇ μοῦ φαίνεται, ὅτι θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἀπὸ τὰς περιστάσεις. Ὁπωσδήποτε ἡ προετοιμασία ἀφορᾷ καὶ τὸ δημοψήφισμα καὶ τὰς ἐκλογάς».

ΔΗΜ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος: «Ἐντὸς διαστήματος τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον δύναται καὶ ἡ ἀποκατάστασις τῆς τάξεως νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ τὰ τεχνικὰ μέσα νὰ ἔχουν καθωρισθῆ. Οὐδεὶς λόγος συντρέχει πρὸς ἀναβολὴν τοῦ δημοψηφίσματος διὰ τὴν ἀποκατάστασιν, ὡς λέγεται, ψυχικῆς ἠρεμίας παρὰ τῷ λαῷ, καθόσον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι εὐφυὴς καὶ νοήμων. Ἔχει ἀποκρυσταλλώσει πλήρως γνώμην καὶ πεποίθησιν περὶ τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν μετ' αὐτὸ συνυφασμένων συμφερόντων τοῦ ἔθνους».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΚΟΥ, πρώην ὑπουργός: «Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι κορῳδεύουν τὸν κόσμο, ὅσοι λέγουν ὅτι σὲ δύο ἢ τρεῖς μῆνες μπορεῖ νὰ γίνῃ δημοψήφισμα ἢ καὶ ἐκλογαί. Προκειμένου περὶ ἐσπευσμένης διεξαγωγῆς τοῦ δημοψηφίσματος, τοῦτο θὰ διεξήγετο ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ προκηρυχθῇ μὲν ἀπὸ τοῦδε τὸ δημοψήφισμα, ἀλλὰ διὰ χρόνον καλύπτοντα τὰς προετοιμασίας. Ὅταν αὐταὶ ὑπάρξουν, νὰ ἐνεργηθοῦν πρῶται αἱ ἐκλογαί συντακτικῆς συνελεύσεως καὶ ἐντὸς 10 ἢ 15 ἡμερῶν τὸ δημοψήφισμα διὰ τὸ πολίτευμα.

Προσέτι φρονῶ, ὅτι αἱ ἐκλογαὶ πρέπει νὰ διενεργηθοῦν μὲ τὸ πλειοψηφικὸν καὶ στενὴν περιφέρειαν. Κάλπη καὶ σφαιρίδιον. Θεωρῶ τὸ σύστημα τοῦτο συντελεστικὸν τῆς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐλευθέρας ἐπιλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων του».

ΤΑΣΗΣ ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, πολιτευτὴς τοῦ Δημοκρατικοῦ Σοσιαλιστικοῦ κόμματος Γ. Παπανδρέου: «Τὸ δημοψήφισμα πρέπει βεβαίως νὰ προηγηθῇ τῶν ἐκλογῶν. Πρῶτα ὁ λαὸς θ' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος, ἂν αὕτη θὰ εἶναι βασιλευομένη ἢ ἀβασίλευτος, αἱ δ' ἐκλογαὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ νὰ γίνουν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς πολιτειακῆς μορφῆς. Δὲν συντρέχει λόγος ἀναβολῆς. Διεταράχθη μὲν ἡ ψυχραιμία τοῦ λαοῦ μας ἐκ τοῦ κλυδωνισμοῦ τὸν ὁποῖον ὑπέστη ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν γεγονότων, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ὡριμότης τοῦ Ἕλληνος πολίτου ἠνδρώθη, ὥστε εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πολιτεύματος νὰ μὴ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ πρόσφατα γεγονότα».

ΚΩΝ. ΛΕΩΝ, δικηγόρος, πρόεδρος τοῦ Δημοκρατικοῦ Συνασπισμοῦ Πατρῶν: «Πρέπει νὰ διεξαχθοῦν πρῶτα ἐκλογαί καὶ δὴ διὰ Συντακτικὴν Συνέλευσιν. Αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ θεσπίσῃ τὴν Δημοκρατίαν, ὁπότε τὸ δημοψήφισμα περιττεύει».

— Μήπως μὲ τὰς ἐκλογὰς πρῶτα, οἱ ψηφοφόροι ἐδίδον τὴν προτίμησίν των οὐχὶ κατὰ τὰς πολιτικὰς ἢ προσωπικὰς συμπαθείας των, ἀλλὰ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ ὑπέσχοντο ἐπαναφορὰν τοῦ βασιλέως;

«Ὄχι. Εἰς τὰς ἐκλογὰς θὰ ἐκλεγοῦν οἱ καλύτεροι, διότι ἡ κομματικὴ ἐπίδρασις φαίνεται χαλαρωτέρα, νέα κόμματα ἐμφανίζονται καὶ γενικῶς ὁ λαὸς δεικνύει τάσεις, ἐξελίξεως. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ἂν τὸ πάρωμε, ὅπως μὲ ἐρωτᾶτε, πάλιν θὰ ἐκλεγοῦν οἱ δημοκρατικοί, διότι πιστεύω ὅτι ἡ μεγάλη πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, παρὰ τὰς σημερινὰς ἐπιδράσεις, τὰς ὁποίας θεωρῶ παροδικάς, θέλει δημοκρατίαν, πρὸς ἀνάπλασιν τῆς χώρας ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀνασυγκροτήσεως».

Δημοκρατία προεδρικὴ ἢ βασιλευομένη;

Κ. ΓΚΟΤΣΗΣ: «Ἡ Δημοκρατία, ἐδῶ, εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ἔχει καὶ τὴν κοιτίδα της. Ἡ Βασιλεία εἶναι ἀναχρονισμός. Ὁλόκληρος ὁ κόσμος βαδίζει πρὸς τὴν δημοκρατίαν».

— Ἀλλὰ προβάλλουν τὸν κίνδυνον τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ ὑποστηρίζουν ὅτι μόνον ἡ Βασιλεία δύναται νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ.

«Πλάνη. Ἡ νίκη τῆς Δημοκρατίας δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς νίκη τοῦ κομμουνισμοῦ, διότι θὰ ἐπακολουθήσουν ἐκλογαὶ καὶ ἐκεῖ ὁ λαὸς θὰ δυνηθῇ νὰ ἀναδείξῃ ὡς πληρεξουσίους του τοὺς πολιτευτὰς τῶν ἐθνικοφρόνων κομμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ κυβερνήσουν τὴν χώραν. Ἐντὸς τῆς Δημοκρατίας ἀφοπλίζονται οἱ κομμουνισταί, ἀντιθέτως εἰς τὴν Βασιλείαν, ἡ ὁποία ὑποκρύπτει τὰς δικτατορικὰς τάσεις, ἀνδροῦνται καί, ὁμιλοῦντες ἐν ὀνόματι τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν, παρασύρουν τὸν κόσμον».

ΤΕΛΗΣ ΦΩΤΗΛΑΣ: "Ο,τι κυρίως μᾶς ἐνδιαφέρει ἐδῶ εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς εὐρυτάτης κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ ἡ ἐξάντλησις τῶν δυνατοτήτων τῆς ἀποδόσεως ἑνὸς συγχρονισμένου ἀστικοῦ καθεστῶτος. Ὡς δεξιοὶ πρέπει νὰ ὑπολογισθοῦν ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα ἀντιτίθενται πρὸς μίαν οἰκονομικὴν δημοκρατίαν. Τοιαύτης μορφῆς δεξιοί, πιστεύω, ὅτι δὲν ὑπάρχουν παρὰ ἐλάχιστοι. Καὶ ἡ ἀπαισία μνήμη δικτατορία Μεταξᾶ, δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς ἐπικράτησιν τούτων. Ἦτο ἀποτέλεσμα πολιτικόν, ἐξ αἰτίων πολιτικῶν. Ὑπῆρξεν ἀπότοκος μιᾶς κοινοβουλευτικῆς τότε ἀποσυνθέσεως.

Ἕνα νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ τονισθῇ: Ὅτι ἂν ὁ Λαὸς προτιμήσῃ τὴν Βασιλευομένην Δημοκρατίαν, αὐτὸ δὲν σημαίνει καθόλου ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὰς ἀριστερὰς ἰδέας».

Τ. ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: «Γιὰ μένα, τοὐλάχιστον, ἡ μορφὴ τοῦ πολιτεύματος δὲν ἔχει «βάθος». Θὰ καταλάβῃ ὁ λαὸς μετὸ τὸ δημοψήφισμα, εἴτε βασιλευομένη ἢ ἀβασίλευτος δημοκρατία προκύψῃ ἀπὸ αὐτό, ὅτι δὲν εὑρῆκε τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων του. Ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἀνάγκην σήμερον εἶναι δημοκρατικὴ ἀρχὴ καὶ ἡγεσία. Ὁ τόπος μας νὰ κυβερνηθῇ μὲ τὴν θέλησίν του καὶ νὰ κατευθύνῃ μία ἀξία ἡγεσία. Πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῆς πρέπει νὰ στραφῇ ὁ λαός, ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ».

ΓΚΡΕΚΑ
Μία 12τομη Ἐγκυκλοπαιδεία
ΠΑΠΥΡΟΣ LAROUSSE
Εἶναι τὸ καλλίτερο Δῶρο...
* Ἐγγραφῆτε συνδρομηταὶ διὰ πλήρεις τόμους.
* Ὅροι ἐπωφελεῖς.
* ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:
Γωνιὰ τοῦ Βιβλίου
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ 16 - ΤΗΛ. 23-96 - ΠΑΤΡΑΙ

Ο ΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ

Ἡ Δύσις ἀποθαρρύνει τὸν ἐθνικισμὸν

20 δισ. δραχμῶν σὲ 50.000 ἄτομα καὶ 5 μόνον δισ. σὲ 6.950.000 ἄτομα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Δὲν μᾶς συγκινεῖ ὁ θρῆνος τῶν Γερμανῶν»

Ἡ κατάρρευσις τῆς Γερμανίας ἀπασχολεῖ τὰς ἀρθρογραφικὰς στήλας τῆς «Καθημερινῆς» ἡ ὁποία ὑποστηρίζει ὅτι οἱ Γερμανοὶ οὐσιαστικῶς ἠττήθησαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ θριάμβου των λόγω τῆς ἀποκρουστικότητος τῆς «Νέας τάξεως» τὴν ὁποίαν παρουσίασαν καὶ ἐν καταλήξει ἡ ἐφημερὶς τονίζει:

«Ἐδῶ παρουσίασαν τὴν προκλητικὴν πτῶσιν τῆς στάθμης τῶν ἠθικῆς. Ἐδῶ τὴν ψυχικὴν των κοπρίαν. Ἐδῶ τοῦ ἐξυπηρικοῦ των πολιτισμοῦ τὴν πτῶσιν, τὴν ἀνυπαρξίαν. Διότι ἐξεπροσώπησαν ἐδῶ τὴν ἀφαυτάτην ἐπίβολήν, τὸ βαρύτατον ἄχθος, τὴν ἀφόρητον πίεσιν, τὴν ἄνευ ὅρων καὶ ἄνευ οἴκτου καὶ ἄνευ ἐλέους βιαίαν ἐπιβολὴν τοῦ συμφέροντος, τὸν προτεταγμένον τοῦ ἀσθενοῦς, τὸν κολαφισμὸν τοῦ Δικαίου. Αὐτοὶ ὑπῆρξαν ἐδῶ, ἐν Ἑλλάδι, οἱ Γερμανοί. Διὰ τοῦτο τώρα, ἀνθρώπους ἡμᾶς, δὲν μᾶς συγκινεῖ αὐτῶν τῶν συνανθρώπων μας ὁ θρῆνος. Πρὶν νικηθοῦν ἐκεῖ ἔπνου τώρα νικῶνται, πρὶν πέσουν εἰς ἐρείπια αἱ οἰκοδομαί των καὶ μεταβληθοῦν εἰς φρύγανα καὶ στάκτην αἱ πόλεις των, ἔχει ἐδῶ μὲ τὰ μαρτύρια καὶ τὰ θύματά μας, καταπέση καὶ νικηθῇ ὁ Πολιτισμός των».

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ

«Διατί τότε ἡ Ἑλλὰς νὰ κατερειπωθῇ, ἂν δὲν ἱκανοποιηθῇ ἐθνικῶς;»

Τὸ ζήτημα τῆς στάσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπέναντι τοῦ θέματος τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἄρθρου τῶν «Τάϊμς», ἀπασχολεῖ τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα».

Ὁ Βρετανὸς ἀρθρογράφος ἀναφέρει ἐν ἀρχῇ τὰ ἑξῆς: «Αἱ πρόσφατοι ἐκδηλώσεις τοῦ Βελιγραδίου ἐνεπνέοντο ἀπὸ τὸν φόβον μήπως καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἀποκλεισθῇ εἰς τοὺς Γιουγκοσλάβους δυνατότης ἐξόδου εἰς τὴν Μεσόγειον. Τὸν φόβον τοῦτον θὰ τὸν συμμερισθοῦν καὶ ἄλλαι παραδουνάβιοι χῶραι· φόβον ὁ ὁποῖος ἐνισχύθη ἀπὸ τὰς προσφάτους πολιτικὰς ἐξελίξεις εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας ταύτας παρετηρήθη ἰσχυρὰ ἀναβίωσις τοῦ ἐθνικισμοῦ τῶν ἄκρων».

Καὶ γράφει τὸ «Ἑλληνικὸν Αἷμα»:

«Ἀφοῦ λοιπὸν μᾶς ἐγένετο ἡ τοιαύτη τιμὴ νὰ παραλληλισθῶμεν μὲ τοὺς Ἰταλούς, ὁ βαθυστόχαστος μελετητὴς τῶν βαλκανικῶν πραγμάτων προχωρεῖ εἰς ἄλλας ὡσαύτως κολακευτικὰς διαπιστώσεις. «Πολλὰ ἐξαρτῶνται — γράφει — ἀπὸ τὴν ἐπιροὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἀσκήσῃ ἡ Μεγάλη Βρετανία εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Τὰ βρετανικὰ συμφέροντα εἰς αὐτὰς τὰς χώρας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθοῦν παρὰ διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως σταθερῶν σχέσεων μὲ κυβερνήσεις στηριζομένας πραγματικῶς ἐπὶ λαϊκῶν βάσεων καὶ ἀφιερούσας τὰς προσπαθείας των ὄχι εἰς ἐξωτερικὰς περιπετείας ἢ εἰς ἐθνικὰς φιλοδοξίας ἀλλὰ εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν κατεστραμμένων χωρῶν τῶν».

Καταλήγει δὲ ἡ ἐφημεὶς ὡς ἑξῆς:

«Ὅταν λοιπὸν οἱ «Τάϊμς» συμβουλεύουν εἰς τόνον μάλιστα ὑπερβαίνοντα τὰ τῆς ἁπλῆς συμβουλῆς, νὰ ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὰς ἐθνικάς μας φιλοδοξίας — διὰ νὰ μὴν ὀμιλήσωμεν διὰ τὴν ἀπρέπειαν τοῦ χαρακτηρισμοῦ «ἐξωτερικαί περιπέτειαι» — καὶ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων μας, διότι αὐτὸ ἐπιβάλλουν τὰ βρετανικὰ συμφέροντα, θὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν θλιβερόν, ἀλλ' ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ ὑπομνήσωμεν πρὸς τοὺς «Τάϊμς» ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε διὰ νὰ συγκατατεθῇ ἡ Ἑλλὰς εἰς τὸ νὰ ἐρειπωθῇ, ἐξυπηρετοῦσα τὰ βρετανικὰ συμφέροντα ἐὰν διὰ τῆς ἐρειπώσεως αὐτῆς καὶ αὐτῆς της ἐξυπηρετήσεως, δὲν ἐπεδίωκε πρωτίστως νὰ προαγάγῃ τὰ ἰδικά της συμφέροντα. Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ λέγεται ἴσως κάπως περισσότερον ἀπ' ὅσον θὰ ἔπρεπε ὡμά, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται ἐνίοτε εἰς τὸν ἕνα κυνισμὸν νὰ ἀντιπαραβάλλεται ἕνας ἄλλος. Οἱ καλοὶ λογαριασμοί κάνουν, ὡς γνωστόν, τοὺς καλοὺς φίλους. Ὅπως μᾶς τὰ λέγουν, τοὺς τὰ λέγομεν. Καὶ ὅπως πράττουν, πράττομεν».

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΝΕΑ

Ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ κόπωσις τοῦ λαοῦ

Τὰ «Καθημερινὰ Νέα» ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γενικὴν κατάστασιν ἐν Ἑλλάδι καὶ διαπιστώνουν ὅτι «τὴν ψυχικὴν καὶ πνευματικὴν κόπωσιν τοῦ λαοῦ ἐκμεταλλεύεται ὁ ἐσμὸς τῶν ἀνθρώπων, ποὺ κυβερνοῦν εἰς τὰ πολιτικὰ παρασκήνια διὰ νὰ τοῦ ἐνσπείρουν ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀπογοήτευσιν, νὰ τοῦ δημιουργήσουν μίαν ἀφάνταστον σύγχυσιν διότι ἐγνώρισαν καὶ ἔχουν κάθε λόγον νὰ φοβοῦνται τί σημαίνει λαϊκὴ ὀργή, τί προεκτάσεις ἔχει ἡ ἐθνικὴ Νέμεσις. Καὶ πολεμοῦν μὲ ὅλα τὰ μέσα ποὺ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των — καὶ ἐξακολουοῦν νὰ ἔχουν ἀκόμη τὰ πάντα — νὰ τοῦ ἐπαναφέρουν ὡς πολιτειακὸν σύστημα ἕνα ἀναχρονιστικὸν καὶ ἐπικίνδυνον θεσμόν, νὰ μονιμοποιήσουν εἰς κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν πεδίον τὴν ὑποδούλωσιν, τὰ μολυσμένα νερὰ τῆς ἡγετικῆς σήψεως νὰ μὴ τὰ ἀποκαθάρουν οἱ ἄγγελοι, νὰ μὴ τὰ ἐξαφανίσουν ἀπὸ προσώπου Γῆς αἱ στρατιαὶ τῶν μαχητῶν, ποὺ ὑψώνουν πάνω ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἱστορίαν των, τὴν ἱστορίαν καὶ τὸ μέλλον ἑνὸς καινούργιου, δυναμικοῦ λαοῦ».

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

**Τρομακτ